

Megállni a hitben

Nádasy Lajos temetésén elmondott igehirdetés 2014. április 26. Celldömölk

Textus: „Akik az Úrban bíznak, olyanok, mint a Sion hegye, amely nem inog, hanem örökre megáll.” Zsoltárok 125,1.

Gyászoló Család, Gyászoló Gyülekezet, Kedves Testvéreim!

Minden igehirdetésnek megvan a maga belső története. Van, amikor az igehirdető ezt a történetet megosztja a gyülekezettel, van, amikor nem. Most az a helyzet, hogy nem tudok nem személyes lenni, s muszáj, hogy az Ige fényénél belevigye ebbe az igehirdetésbe a mi közös történetünket Nádasy Lajossal. S ne vegyük túlzott bizalmaskodásnak, de ki kell mondanom, a mi Lajos Bácsinkkal. Személyes leszek tehát, nem lehetek más, s egy történetet fogok elmondani. Ám mégis, megállva itt Nádasy Lajos koporsója előtt, biztosan mondhatjuk, hogy nem egy szimpla emberi történetről van itt szó, hanem sokkal inkább arról, hogy Isten miképpen cselekszik emberi történeteken keresztül.

Van egy szó, egy ige, amely nekem mindig az eszembe jut, ha Nádasy Lajosra gondolok. Ez pedig a „megállni” ige. Onnan van ez, hogy amikor valamit kerestünk a könyvtárban, s nem találtuk, akkor mindig Lajos Bácsihoz fordultunk. S akkor Lajos Bácsi mindig azt mondta: „no, megállj csak!” És valóban megállt. És mi

meg feszülten várakoztunk, állva körülötte. És akkor Lajos Bácsi gondolkodott, felidézte emlékeit, legtöbbször azt is mondta, hogy „volt már a kezemben”. Mert személyes kapcsolata volt szinte mindennel, amit ez a hatalmas, kiismerhetetlen állomány magában rejtett. És a legmegdöbbentőbb az volt, hogy ilyenkor nem a katalógust böngészte, hanem emlékezetből megmondta a keresett dokumentum konkrét fizikai helyét. Azt mondta például, „ott a hátsó raktárban, balra, a legelső sorban”. Még oda is vezetett. De nem csak akkor volt ez így, amikor Lajos Bácsi a könyvtárban dolgozott. Az idén is meglátogattuk 101. születésnapján, s Kránitz Zsolt levéltáros munkatársam azt kérdezte tőle, hogy ő tud a Nőnevelő Intézet diákjainak, a nátistáknak az önéletrajzairól, de nem találja sehol sem. Mire Lajos Bácsi azt mondta kapásból, bent a kéziratárban, egy levéltári dobozban, az oldalára az van írva, hogy Nátus, a két ablak közötti polcon. És ott volt.

Különös módon, ez a „no, megállj csak” annyira mélyen belém vésődött, hogy azóta is, ha Lajos Bácsira gondolok, mindig ez jut az eszembe.

Csakhogy a megállni szónak az értelme kibővült a számomra, új jelentést nyert. Már nem csak ez a könyvkeresési történet jut róla az eszembe, hanem Nádasy Lajos egész személyisége, egész élete, az életének

az üzenete, amely nem más, mint ez a megállás. Megállás a szolgálatban, megállás a hivatásban, megállás a hitben.

Gyászoló Gyülekezet, most mi azért vagyunk itt, hogy megálljunk Nádasy Lajos koporsója előtt. Nem fogja már többet azt mondani nekünk, hogy „no, megállj, csak!” Mégis, ez a megállás itt és most többet jelent pusztá mozdulatlanlanságnál, vagy semmittevésnél. A mi korunk nagy hiedelme, hogy csak akkor csinálunk valamit, ha csinálunk valamit. Ez az aktivizmus mítosza, amelyik nem tudja elgondolni, hogy néha akkor tesszük a legtöbbet, ha csak megállunk, s látszólag nem csinálunk semmit sem. Bennem még mindig visszhangzik Nádasy Lajos halhatatlan mondata, a „no, megállj, csak”, s jól tesszük, ha most, a koporsója előtt megfogadjuk a szavát, s megállunk.

Megállunk most tehát egy olyan ember koporsója előtt, aki mindvégig megállt a hitben. A „no, megállj csak” története azért válhat számunkra is szimbolikussá, mert Isten Nádasy Lajos nagytiszteletű urat egészen kivételes ajándékokkal áldotta meg. Volt a személyiségében valami rendíthetetlenül sziklaszilárd meggyőződés, bátorság, mozdíthatatlanság, hitvallásos kiállás, amelyet semmi sem tudott kikezdeni. Isten megajándékozta őt a megállás képességével egy

olyan korban, amikor a külső nyomás alatt sokan elesetek. Mert a megállás ezt jelenti: nem inogni, állva maradni, nem elesni, nem összeroppanni.

Nádasdy Lajos egy olyan lelkes-nemzedék egyik tagja, akik a legnehezebb időkben is megálltak a hitben. Egy olyan korban, amikor sok minden indokolhatta volna az összeomlást, az elesést, az összeroppanást. Lehetett volna hivatkozni a körülményekre, az egyházat körülvevő világ ellenséges arculatára, a szegénységre, az elnyomásra, a félelemre. Lehetett volna hivatkozni személyes válságra, depresszióra, kiégésre, kiüresedésre. De én ennek a lelkipásztor nemzedéknek a tagjaitól soha nem hallottam panaszt, önsajnálatot, kiábrándultságot. Nem foglalkoztak önmagukkal, csak a hivatással. Első volt számukra az egyház. Megálltak a hitben.

Ilyennek ismertem meg Nádasdy Lajost is. Volt a személyiségében valami állandó kiegyensúlyozottság, amely soha nem engedte meg neki, hogy egyensúlyát veszítse. Állva tudott maradni mindig, egy olyan világban is, amikor iszonyatos külső erők az egyensúlyvesztés irányába döntöttek volna az embert. Nádasdy Lajosnak volt karaktere és kisugárzása.

Én gyülekezeti lelkész korából nem ismertem, de mondják róla, hogy még a legkeményebb diktátóra idején is szigorú lelkipásztor volt, aki nem engedett hitvallásos elveiből. S valóban, erről ő maga is mesélt egy hosszú interjúban, amikor felidézte gyülekezeti szolgálatának idejét. Hihetetlen történetek arról, ahogyan Isten megajándékozta őt a megállás képességével. Tőle tanultam meg, hogy a megállás egyúttal mindig kiállást is jelent. Megállás a hitben és kiállás a meggyőződésért.

Csak egy jellemző történet ebből az interjúból:

„Ott volt egy rendőrkapitány Nagyvácszonyban, Sós nevezetű. Ő piszkált. Elrendelték pl. áldozócsüdtörtökön azt hiszem, hogy ürgét kell önteni, most ez kell, most az kell, sokszor vasárnapra. Persze, én sose mentem ki. Mikor először jött hozzám a rendőr, éppen menni akartam a templomba. Mondom, nem hallja, hogy szól a harang? És énnekem nem az a dolgom, hogy ürgét önteni men-

jek, hanem az a dolgom, hogy menjek Igét hirdetni a templomba. Mondja meg a főnökinék, hogy a református pap nem megy ürgét önteni, máma áldozócsüdtörtök van.”

De ugyanez a megállás volt rá jellemző a könyvtárban is. Mondjuk ki: egy látszólag halálra ítélt könyvtárban. Nem volt ott semmi, ami arra utalt volna, hogy egyszer majd a Kollégium a gyűjteményekkel együtt újra életre kel. Ellenben volt ott pusztulás, por, sötétség és reménytelenség, káosz és kilátástalanság. De Nádasdy Lajos megállt a hitben, mint aki látja a láthatatlant. Tette a dolgát, revízió alá vette az egész állományt. Nem sírt, nem nyavalygott, nem panaszkodott, nem siratta a múltat, nem sajnálta önmagát, nem volt depressziós. Úgy dolgozott abban a magára hagyott könyvtárban, mintha még mindig lenne Kollégium. Pedig nem volt. Megállt a hitben.

S hogy még személyesebb legyenek. Amikor hazajöttem Amerikából 93-ban, egyenest a pápai könyvtárba, fél évig csak támolyogtam. Rettenetes volt az a könyvtár, olyan volt, mint az elmúlásnak, az elhalásnak valamiféle itt maradt emléke. Sírni való volt a helyzet, s ahogyan gunyorosan szoktam mondani, azt éltem át, hogy az Úristen a gazdag és kényelmes Amerikából visszadobott a múmia mellé. De ott volt Nádasdy Lajos, a maga derűjével, kiegyensúlyozottságával, megállásával. S csak utólag értettem meg, hogy az ő kisugárzása, megállása és kiállása nekem hitet adott. S azt hiszem, így vagyunk mi mind, későbbi munkatársak is. Hitet adott nekünk az, ahogyan elfogadott bennünket, ahogyan örült a könyvtár megújulásának, s amilyen lelkesen a kezébe vette egy-egy új kiadványunkat.

De vajon honnan ez a megállás, ez a mozdíthatatlanság, ez a kiegyensúlyozottság, amelyről Igénk azt mondja, olyan, mint a Sion hegye? Nem inog meg. Választ kapunk erre is. Azt mondja az Ige: akik bíznak az Úrban. A megállás képességének az alapja tehát ez a bizalom. De ez nem önbizalom, bizalom önmagunkban, az önmagunk erejében. S mindennek előtt, az Úrban való bizalom nem reménykedés a körülményekben. Ma a bizalmat sokan úgy gondolják,

hogy „majd csak jobb lesz”. Ma nehez, de bízunk abban, hogy majd egyszer jobbra fordul a sorsunk. Ez a bizalom, amely minden emberben megvan, bizalom az ismeretlen jövőben. Csakhogy az Úrban való bizalom nem ez. Az Úrban való bizalom független a körülményektől, független attól, hogy éppen miben vagyok, vagy, hogy mit hoz a jövő. Az Úrban való bizalom mindent megelőz. Akik az Úrban bíznak, azok soha nem a körülményekben bíznak, mert pontosan tudják, hogy az Úr úr a körülmények felett is. Akik az Úrban bíznak, azok a körülményektől független emberek. Akik az Úrban bíznak, azok az Úrban bíznak. És nem a körülményekben.

Nádasdy Lajos bízott az Úrban. Ezért tudott megállni. Életével és halálával ezt üzeni.

Csakhogy, amikor itt megállunk a koporsója előtt, nem egy lezárt és lezárt élet előtt állunk meg. Csak azért tudunk itt megállni a hitben, s csak azért beszélhetünk itt egy olyan emberről, aki megállt a hitben, mert az, akiben hiszünk, örökké tartó szeretetével megáll felettünk. „Mert én tudom, hogy az én megváltóm él, s utoljára megáll a por fölött, s ha ez a bőröm lefoszlik is, testemben látom meg az Istent.” (Jób, 19, 25-26.) Csak azért állhatunk meg a hitben, s Nádasdy Lajos is csak azért állhatott meg, mert az az Úr, akiben bízunk, aki a megállásunknak az alapja, valóságosan megáll a mi porunk, azaz, ami egész életünk felett. Az Ő hűsége, az Ő örökké tartó szeretete, tántoríthatatlansága, az Ő megállása mögöttünk, felettünk és érettünk a legvégső alapja minden emberi megállásnak. És a mi megváltónk megállása egyben kiállást is jelent az emberért, olyanira, hogy az életét adta értünk.

Nem véletlenül volt Nádasdy Lajos életének vezérigéje az első korinthusi levélből az a mondat, hogy „Hű az Isten, aki elhívott titeket az Ő Fiával, Jézus Krisztussal, a mi Urunkkal való közösségre.”

Nem csak arról van tehát szó, hogy most megállunk egy koporsó előtt, hálát adva Istennek Nádasdy Lajosért, aki megállt a hitben, hanem arról is, hogy még ebben a pillanatban is, a földi elmúlással való szembe-

Nádasdy Lajos 101. születésnapján

sülés pillanatában is dicsőítjük Istent, aki az ő örökkévaló hűségével megáll a mi porunk, s a mi egész életünk felett. S Istennek ez a meg nem szűnő megállása az egész életünk felett azt jelenti, hogy az egész élet több mint ez a földi valóság. Az egész élet a feltámadott Jézus Krisztussal való közösség. Vagy úgy is lehetne mondani, hogy csak a feltámadott Krisztussal

való közösségben látható meg az egész élet.

Van valami jelképes abban, hogy Nádasdy Lajos nagypéntek éjszakáján, nagyszombatra virradóra halt meg. Mintha nem csak a hitben megálló élete, hanem a halála is ezt a Krisztussal való örök közösséget hirdetné.

Igen, azzal a Krisztussal, aki meghalt, és harmadnapon feltámadott,

aki megállt Nádasdy Lajos élete fölött, hogy ő is megállhasson, s aki most is megáll e koporsó fölött. Innen látszik igazán Nádasdy Lajos egész élete. Immár nem állunk meg többé vele könyveket keresni. Ellenben a porunk fölött megálló, feltámadott Jézus Krisztus jelenlétében látunk egy könyvet, az Élet Könyvét, amelybe bele van írva Nádasdy Lajos neve. Ámen.

KÖNTÖS LÁSZLÓ a Dunántúli Református Egyházkerület főjegyzője, a Pápai Református Gyűjtemények igazgatója. A dunántúli református kommunikáció megújítása terén kifejtett tevékenységéért és a Pápai Református Gyűjtemények igazgatójaként végzett munkája elismeréseként kapta meg 2014. március 15-én a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetését.